UZLAŞTIRMA-1

- Ceza Muhakemesi hukukunda, mağdurların haklarının korunması ve suç faillerinin topluma kazandırılması amacıyla uzlaştırma kurumu geliştirilmiştir.
- ilk kez 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 73 üncü maddesinin sekizinci fıkrasıyla ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 253, 254 üncü ve 255 inci maddeleri ile getirilmiştir.
- Uzlaştırma sürecine katılım her iki taraf için de tamamen gönüllüdür ve süreçte gizlilik ilkesi esastır.
- Uzlaştırmada taraflar, mağdurun zararının giderilmesi hususunda bir anlaşmaya varmaya çalışırlar. Taraflar edimsiz olarak da uzlaşabilirler.

UZLAŞTIRMA- 2

- *Uzlaştırma* [1]
- **Madde 253 – (Değişik: 6/12/2006-5560/24 md.)**
- (1) Aşağıdaki suçlarda, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören gerçek veya özel hukuk tüzel kişisinin uzlaştırılması girişiminde bulunulur:
- a) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlar.
- b) Şikâyete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın, Türk Ceza Kanununda yer alan;
- 1. Kasten yaralama (üçüncü fıkra hariç, madde 86; madde 88),
- 2. Taksirle yaralama (madde 89), 3. Tehdit (madde 106, birinci fıkra), 4. Konut dokunulmazlığının ihlali (madde 116), 5. Hırsızlık (madde 141), 6. Dolandırıcılık (madde 157),
- 7. Çocuğun kaçırılması ve alıkonulması (madde 234),
- 8. Ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması (dördüncü fıkra hariç, madde 239),
- suçları.
- c-Suça sürüklenen çocuklar bakımından ayrıca, üst sınırı üç yılı geçmeyen hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlar.
- Diğer suçlarda uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, kanunda açık hüküm bulunması gerekir.

UZLAŞTIRMA-3

- Soruşturma konusu suçun uzlaşmaya tâbi olması ve kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunması hâlinde, dosya uzlaştırma bürosuna gönderilir.
- Büro tarafından görevlendirilen uzlaştırmacı, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar görene uzlaşma teklifinde bulunur.
- Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar gören, kendisine uzlaşma teklifinde bulunulduktan itibaren üç gün içinde kararını bildirmediği takdirde, teklifi reddetmiş sayılır.
- Uzlaşma teklifinde bulunulması halinde, kişiye uzlaşmanın mahiyeti ve uzlaşmayı kabul veya reddetmesinin hukukî sonuçları anlatılır.
- Birden fazla mağdur veya suçtan zarar gören olması halinde hepsinin uzlaşmayı kabul etmesi gerekir.

UZLAŞTIRMA- 4

- Görevlendirilen uzlaştırmacıya soruşturma dosyasında yer alan ve Cumhuriyet savcısınca uygun görülen belgelerin birer örneği verilir.
- Uzlaştırma bürosu uzlaştırmacıya, soruşturmanın gizliliği ilkesine uygun davranmakla yükümlü olduğunu hatırlatır.
- Uzlaştırmacı, dosya içindeki belgelerin birer örneği kendisine verildikten itibaren en geç otuz gün içinde uzlaştırma işlemlerini sonuçlandırır. 20 gün ek süre verilebilir.
- Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenin kendisi veya kanunî temsilcisi ya da vekilinin müzakerelere katılmaktan imtina etmesi halinde, uzlaşmayı kabul etmemiş sayılır.

UZLAŞTIRMA- 5

- Uzlaşma müzakereleri sonunda uzlaştırmacı, bir rapor hazırlayarak kendisine verilen belge örnekleriyle birlikte uzlaştırma bürosuna verir.
- Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde, tarafların imzalarını da içeren raporda, ne suretle uzlaşıldığı ayrıntılı olarak açıklanır.
- Uzlaştırmanın sonuçsuz kalması halinde tekrar uzlaştırma yoluna gidilemez.
- Uzlaşma sonucunda şüphelinin edimini def'aten yerine getirmesi halinde, hakkında kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilir.
- Sanığın, edimini yerine getirmemesi hâlinde uzlaştırma raporu 2004 sayılı Kanunun 38 inci maddesinde yazılı ilâm mahiyetini haiz belgelerden sayılır.
- Uzlaştırma müzakereleri sırasında yapılan açıklamalar, herhangi bir soruşturma ve kovuşturmada ya da davada delil olarak kullanılamaz.

UZLAŞTIRMACI

- Her Cumhuriyet başsavcılığı bünyesinde uzlaştırma bürosu kurulur ve yeteri kadar Cumhuriyet savcısı ile personel görevlendirilir.
- Uzlaştırmacılar, avukatların veya hukuk öğrenimi görmüş kişilerin yer aldığı, Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen uzlaştırmacı listelerinden görevlendirilir.
- Uzlaştırmacı siciline kaydedilebilmek için;
- a) Türk vatandaşı olmak, b) Tam ehliyetli olmak,
- c) Avukatlar yönünden baroya kayıtlı olmak, Hukuk öğrenimi görmüş kişiler yönünden üniversitelerin hukuk fakültelerinden mezun olmak veya hukuk ya da hukuk bilgisine programlarında yeterince yer veren siyasal bilgiler, idari bilimler, iktisat, maliye alanlarında veya polis akademisinde en az dört yıllık yüksek öğrenim yapmış olmak,
- d) Kanunda belirtilen suçlardan dolayı ceza almamış olmak.
- f) Uzlaştırmacı eğitimini tamamlamak ve yazılı sınavda başarılı olmak,
- Uzlaştırmacıya Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen tarifeye göre ücret ödenir.

AVUKATIN UZLAŞTIRMA YETKİSİ -1

- Bu yetki 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununa 2001 yılında eklenen 35/A maddesi hükmüne dayanmaktadır.
- *Uzlaşma sağlama*
- **Madde 35/A – (Ek : 2/5/2001 - 4667/23 md.)**
- Avukatlar dava açılmadan veya dava açılmış olup da henüz duruşma başlamadan önce kendilerine intikal eden iş ve davalarda, tarafların kendi iradeleriyle istem sonucu elde edebilecekleri konulara inhisar etmek kaydıyla, müvekkilleriyle birlikte karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilirler. Karşı taraf bu davete icabet eder ve uzlaşma sağlanırsa, uzlaşma konusunu, yerini, tarihini, karşılıklı yerine getirmeleri gereken hususları içeren tutanak, avukatlar ile müvekkilleri tarafından birlikte imza altına alınır. Bu tutanaklar 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38 inci maddesi anlamında ilâm niteliğindedir.

AVUKATIN UZLAŞTIRMA YETKİSİ -2

- Taraflar, uzlaşmaya başvurmak, süreci devam ettirmek ve sonuçlandırmak konusunda tamamen serbesttir.
- Taraflar, uzlaşmaya davet ederken, davete icap ederken ve süreç boyunca eşit haklara sahiptir.
- Avukat sözlü olarak iletilen veya herhangi bir şekilde elde ettiği bilgi ve belgeler ile her türlü kayıtları gizli tutmakla yükümlüdür. Uzlaşma görüşmeleri sırasında anlaşmazlık konusunda beyan edilen hususlar taraflarca ve avukatlarınca hiçbir şekilde açıklanamaz.
- Uzlaşma görüşmeleri sırasında avukatlar, müvekkillerine hukuki durumları hakkında bilgi verir, çözüm önerilerinde bulunur ve uzlaşmaları konusunda müvekkillerini özendirirler.
- Uzlaşmayı yürüten avukat; uzlaşma süreci, sürecin nasıl işleyeceği ve uzlaşmanın sonuçları hakkında kendi müvekkilini aydınlatmakla yükümlüdür.
- Avukatlar, uzlaşma görüşmeleri sırasında adalet ve hakkaniyete uygun davranmak ve hukuk kurallarını tam olarak uygulamak zorundadır

AVUKATIN UZLAŞTIRMA YETKİSİ -3

- Taraflar, uzlaşma sağladıkları konuda aşağıda belirtilen hususları içerir şekilde ilam hükmünde olmak üzere 'Uzlaşma Tutanağı' düzenler. Tutanakta;
- a) Tutanağın 1136 sayılı Kanunun 35/A maddesi uyarınca düzenlendiği,
- b) Taraflara ait bilgiler (adları, ikametgâhları, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık numaraları, taraflar yabancı ülkede oturuyorsa Türkiye'de göstereceği ikametgâhı, iletişim bilgileri),
- c) Taraf avukatlarının adları, bağlı oldukları baroları ve baro sicil numaraları,
- ç) Tutanağın düzenlendiği yer ve tarih,
- d) Tarafların iddia ve savunmalarının kısa özeti ve uzlaşmanın konusu,
- e) Uzlaşma sonunda varılan mutabakat ve tarafların yükümlülüklerinin açıklanması,
- f) Tarafların her biri hakkında verilen karar ile taraflara yüklenen borçların ve tanınan hakların sıra numarası altında birer birer, açık, kuşku ve duraksama yaratmayacak şekilde gösterilmesi,
- g) Uzlaşma tutanağının, 1136 sayılı Kanunun 35/A maddesi uyarınca, 2004 sayılı Kanunun 38 ve 68/A maddelerine göre ilam niteliğinde olduğunun belirtilmesi,
- ğ) Uzlaştırma giderleri ile uzlaşma dava açıldıktan sonra gerçekleşmişse yargılama harç ve giderlerinin kime yükleneceği,
- h) Uzlaşma müzakerelerine katılan tarafların ve avukatlarının imzaları,
- ı) Tutanağın kaç nüshadan oluştuğu ve taraflara ve avukatlara verildiği,
- belirtilir.

KAMU DENETÇİLİĞİ (OMBUSMANLIK)

- Kamu Denetçiliği Kurumu 14.06.2012 tarih ve 6328 sayılı «Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu» ile kurulmuştur.
- İlk defa İsveç'te ortaya çıkan bu müessese; dayanağını, İsveç Kralı XII. Şarl'ın Edirne'de bulunan Demirtaş (Timurtaş) Paşa Kasrı'nda ikâmet etmekte iken ülkesine gönderdiği 26 Ekim 1713 tarihli bir talimattan almaktadır. Bu talimatta, Kral'ı temsil eden bir görevli olarak yer alan ombudsman, 1809 tarihli İsveç Anayasası'nda parlamentoya bağlı bir müessese olarak düzenlenmiştir.
- Osmanlı Devletine sığınan XII. Şarl ve maiyetindekilere Padişah III. Ahmet günlük 414,5 kuruş tahsis etmiş, her türlü barınma, güvenlik ve yiyecek ihtiyaçlarını karşılanmasını emretmiştir. XII.Şarl 5yıl 3 ay Osmanlı topraklarında kalmıştır.
- https://dergipark.org.tr/tr/pub/ombudsmanakademik/issue/43208/473116

KAMU DENETÇİLİĞİ (OMBUSMANLIK)

- Madde 1- Bu Kanunun amacı; kamu hizmetlerinin işleyişinde bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması oluşturmak suretiyle, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak üzere Kamu Denetçiliği Kurumunu oluşturmaktır.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı, kamu tüzel kişiliğini haiz, özel bütçeli ve merkezi Ankara'da bulunan Kamu Denetçiliği Kurumu kurulmuştur.
- Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.
- Yasama – Yargı – TSK sırf askeri faaliyetleri görev alanı dışındadır.

KAMU DENETÇİLİĞİ (OMBUSMANLIK)

- Kurumun başında bir Başdenetçi bulunur.
- Başdenetçi TBMM genel kurulu tarafından 4 yıl için seçilir. Bir dönem Başdenetçi veya denetçi olarak görev yapan bir kimse sadece bir dönem daha Başdenetçi veya denetçi seçilebilir.
- Kuruma, gerçek ve tüzel kişiler başvurabilirler. Başvuru sahibinin talebi üzerine başvuru gizli tutulur.
- Başvuru elektronik ortamda veya diğer iletişim araçlarıyla da yapılabilir.
- Başvuru için İdari Yargılama Usulü Kanununda öngörülen idari başvuru yolları ile özel kanunlarda yer alan zorunlu idari başvuru yollarının tüketilmesi gereklidir.
- Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, idari başvuru yolları tüketilmese dahi başvuruları kabul edebilir.
- Başvurulardan herhangi bir ücret alınmaz. Dava açma süresi içinde yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurur.

KAMU DENETÇİLİĞİ (OMBUSMANLIK)

- Kurumun inceleme ve araştırma konusu ile ilgili olarak istediği bilgi ve belgelerin, bu isteğin tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde verilmesi zorunludur.
- Kurum, inceleme ve araştırmasını başvuru tarihinden itibaren en geç altı ay içinde sonuçlandırır.
- Kurum, inceleme ve araştırma sonucunu ve varsa önerilerini ilgili mercie ve başvurana bildirir. Kurum, başvurana, işleme karşı başvuru yollarını, başvuru süresini ve başvurulacak makamı da gösterir.
- İlgili merci, Kurumun önerileri doğrultusunda tesis ettiği işlemi veya Kurumun önerdiği çözümü uygulanabilir nitelikte görmediği takdirde bunun gerekçesini otuz gün içinde Kuruma bildirir.
- Başvurunun Kurum tarafından reddedilmesi hâlinde, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlar.

TAHKİM

- Genel olarak tahkimin iki boyutu bulunmaktadır. Uluslararası düzeyde tahkim uygulamaları "milletlerarası tahkim", bir ülkenin vatandaşları arasında uygulanan tahkim ise "milli tahkim" olarak isimlendirilmektedir.
- Milli tahkim kurumu 6100 sayılı HMK'nın 407-444 maddelerinde düzenlenmiştir.
- İki konuda uyuşmazlık yaşayan kişiler tahkime gidemezler. Bunlardan birincisi taşınmaz mallar üzerindeki ayni haklara ilişkin olarak yaşanan ihtilaflardır. İkincisi ise iki tarafın iradelerine tabii olmayan işlerdir.
- Tahkim, taraflar arasında yapılan ana sözleşmenin bir şartı, ya da ana sözleşmeden bağımsız olarak yapılan ayrı bir sözleşme ile ortaya konulabilir.

- Tahkim müessesesinin önemli unsurlarından biri hakemlerdir. Hakemler yetkilerini taraflar arasında yapılan sözleşmeden almaktadırlar. Resmi bir sıfatı haiz değildirler. Hakem sayısını taraflar kararlaştırabilirler. Tek kişi olabileceği gibi birden fazla kişi de uyuşmazlığı çözümü için hakem olarak belirlenebilir.
- Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip herkesin hakem olabilir.
- Kanun taraflara tahkim sözleşmesi ile uyuşmazlığın çözümünde takip edilecek yargılama usulünü belirleme yetkisi verilmiştir.
- Doktrinde tarafların serbestçe uyuşmazlığın esasına uygulanacak hukuku seçebilecekleri konusunda görüş birliği vardır.
- Hakemin verdiği karar ilam niteliğinde bir belgedir. Ve hemen icra edilir.
- HMK'da hakem kararlarının yargısal denetimi de düzenlenmiştir.
- HMK 439. maddede hakem kararlarına karşı yalnızca iptal davası açılabileceği, yetkili mahkemenin tahkim yeri bölge adliye mahkemesi olduğu, mahkeme tarafından bu davanın öncelikle ve ivedilikle görülmesi gerektiği düzenlenmiştir.

- HMK 439/2 de iptal sebepleri şu şekilde sayılmıştır:
- *"a) Tahkim sözleşmesinin taraflarından birinin ehliyetsiz ya da tahkim sözleşmesinin geçersiz olduğu,*
- *b) Hakem veya hakem kurulunun seçiminde, sözleşmede belirlenen veya bu Kısımda öngörülen usule uyulmadığı,*
- *c) Kararın, tahkim süresi içinde verilmediği,*
- *ç) Hakem veya hakem kurulunun, hukuka aykırı olarak yetkili veya yetkisiz olduğuna karar verdiği,*
- *d) Hakem veya hakem kurulunun, tahkim sözleşmesi dışında kalan bir konuda karar verdiği veya talebin tamamı hakkında karar vermediği ya da yetkisini aştığı,*
- *e) Tahkim yargılamasının, usul açısından sözleşmede veya bu yönde bir sözleşme bulunmaması hâlinde, bu Kısımda yer alan hükümlere uygun olarak yürütülmediği ve bu durumun kararın esasına etkili olduğu,*
- *f) Tarafların eşitliği ilkesi ve hukuki dinlenilme hakkına riayet edilmediği,*
- *g) Hakem veya hakem kurulu kararına konu uyuşmazlığın Türk hukukuna göre tahkime elverişli olmadığı,*
- *ğ) Kararın kamu düzenine aykırı olduğu, tespit edilirse, hakem kararları iptal edilebilir."*